

Årsrapport 2018

Kommerkollegiums bidrag
till målen i Agenda 2030

Kommerskollegium är Sveriges myndighet för utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Vår uppgift är att förbättra möjligheterna för internationell handel med utgångspunkt i öppenhet, klara spelregler och fri rörlighet på EU:s inre marknad.

Målet för vårt arbete är att bidra till en väl fungerande inre marknad, en extern handelspolitik i EU som bygger på frihandel samt ett öppet och starkt multilateralt handelssystem.

Vi förser regeringen med beslutsunderlag, utredningar och yttranden samt deltar i internationella möten och förhandlingar.

Kommerskollegiums Solvitcenter hjälper företag och privatpersoner som stöter på problem med den fria rörligheten.

Vi är också värd för flera nätverk med näringslivsorganisationer och myndigheter som syftar till att utveckla förutsättningarna för handeln.

I vår roll som handelsmyndighet ingår dessutom att ge stöd till utvecklingsländer genom handelsrelaterat utvecklingssamarbete. Det sker bland annat genom kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden som bistår exportörer från utvecklingsländer i deras handel med Sverige och EU.

Med våra utredningar och rapporter vill vi öka kunskapen om handelns betydelse för samhällsekonomin och för en global hållbar utveckling.

www.kommers.se

Årsrapport 2018: Kommerskollegiums bidrag till målen i Agenda 2030

Innehåll

1	Förord.....	3
2	Bakgrund.....	4
3	Kommerskollegiums bidrag till genomförandet av Agenda 2030	5
3.1	Utredningar och övriga analyser.....	5
3.1.1	Analys med fokus på att utreda sambandet mellan handel och hållbar utveckling.....	5
3.1.2	Övrig analys med kopplingar till hållbar utveckling.....	7
3.1.3	Yttranden.....	8
3.2	Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer.....	9
3.3	Handelsrelaterat utvecklingssamarbete	12
3.3.1	Liberia	13
3.3.2	Trade Academy	14
3.3.3	Ukraina.....	14
3.3.4	Zambia.....	15
3.3.5	Ecuador.....	16
3.3.6	Bangladesh	16
3.3.7	Utvärdering av det TBT-relaterade utvecklingssamarbetet	17
3.4	Open Trade Gate Sweden (OTGS).....	17
3.5	Internationella handelsrelaterade fora.....	18
3.5.1	WTO.....	18
3.5.2	EU.....	20
3.5.3	OECD	20
3.5.4	FN.....	22

3.6	Handelspolitiska förhandlingar.....	22
3.6.1	Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrup­tion och jämställdhet.....	23
3.6.2	Jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens	23
3.6.3	Kommunikation med intressenter	24
3.7	Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på den inre marknaden	24
3.7.1	Anmälningsprocedurer	25
3.7.2	Kontaktpunkter	27
3.7.3	Övrigt.....	28
3.8	Övriga kommunikationsinsatser, seminarier m.m.	28
4	Kommerskollegiums arbete med att integrera de tre dimensionerna 31	
4.1	Integrering av hållbarhet i kollegiets verksamhet.....	31
5	Bedömning av hur verksamheten bidrar	33
6	Tabell med sammanställning av mål och aktiviteter	36

1 Förord

Den numera välkända globala Agenda 2030 ger tydligt uttryck för att handel är ett viktigt instrument för att nå alla tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Handel identifieras som en motor för ekonomisk tillväxt och fattigdomsminskning och ett medel för att kunna uppfylla de flesta av de 17 målen och 169 delmålen i agendan. Därför är det även naturligt att en stor del av verksamheten på Kommerskollegium, Sveriges myndighet för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik, har en tydlig koppling till Agenda 2030 och de globala målen.

Kommerskollegium fått i uppdrag att rapportera hur vi under 2018 har bidragit till genomförandet av Agenda 2030. I rapporten lyfts exempel på aktiviteter från vår verksamhet under året som har en koppling till Agendan, tillsammans med en kort beskrivning av hur aktiviteten bidrar, samt till vilket mål eller delmål.

Kommerskollegiums samlade arbete under 2018 har bidragit till att skapa förutsättningar för att förverkliga såväl de handelsrelaterade målen i Agendan, som målsättningen att handeln ska bidra till global hållbar utveckling. I rapporten konstateras också att hållbarhet är ett allt viktigare område i en många delar av Kommerskollegiums verksamhet. Det gäller både analyser och handelspolitiska förhandlingar och samarbete med andra myndigheter, såväl som utvecklingssamarbetet och det ökande antalet kommunikationsinsatser med hållbarhetskoppling.

Komplexiteten är stor, målkonflikterna är många, och det finns gott om utmaningar att ta sig an innan vi kan konstatera att målen i Agenda 2030 har uppnåtts. Det som däremot kan konstateras med säkerhet är att Kommerskollegiums arbete för att främja hållbar utveckling varken kan eller får ta slut här. Hållbarhet i alla dimensioner kommer att fortsätta vara en viktig del av vårt arbete framöver.

Stockholm, april 2019

Anna Stelling
Generaldirektör

2 Bakgrund

Kommerskollegium har i regleringsbrevet för 2018 fått i uppdrag att rapportera hur myndigheten under 2018 har bidragit till genomförandet av Agenda 2030. Rapporten ersätter den rapport som avses i 17 § förordningen (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium om hur myndigheten har bidragit till genomförandet av Sveriges politik för global Utveckling.

Denna rapport utgör Kommerskollegiums redovisning och beskriver vilka delar av kollegiets verksamhet under 2018 som bidragit till Agenda 2030 och när möjligt identifiera vilka mål och delmål verksamheten bidrar till. Redovisningen utgår från årsredovisningen för 2018, varifrån utvalda delar med särskild koppling till Agendan lyfts ut till denna rapport tillsammans med en kort beskrivning av hur aktiviteten bidrar, samt till vilket mål eller delmål.

En sammanställning över de mål i Agenda 2030 kollegiets verksamhet har koppling till och bidrar direkt eller indirekt, samt vilka aktiviteter under 2018 som bidragit till respektive mål, biläggs denna rapport i Bilaga 1.

För en utförlig analys och beskrivning av de generella kopplingarna mellan kollegiets verksamhetsområden och Agenda 2030 hänvisas till Agenda 2030 redovisningen för 2016, Bilaga 2¹. Sammanfattningsvis kan konstateras att kollegiets verksamhet framförallt bidrar till att uppfylla mål 17 och de handelsrelaterade målen i Agendan, samt bidrar till att belysa kopplingarna mellan handel och ett flertal av målen i Agendan. Analys, löpande arbete och utvecklingssamarbete med koppling till hållbar utveckling och Agenda 2030 fortsätter att vara en viktig och allt mer integrerad del av kollegiets verksamhet. Detta illustreras bland annat av att 2018 års verksamhetsplan har ett eget kapitel och separata mål om hållbar utveckling.

---

¹ Dnr 2016-00667-2

3 Kommerskollegiums bidrag till genomförandet av Agenda 2030

Kommerskollegium är Sveriges myndighet för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Bland Kommerskollegiums målgrupper nämns i instruktionen såväl enskilda företag, konsumenter, privatpersoner, näringslivet i stort som andra myndigheter. Myndigheten ska beakta utvecklingsländernas perspektiv och integrering i handelssystemet. De övergripande målen för Kommerskollegiums arbete är att bidra till:

- En väl fungerande inre marknad
- En extern handelspolitik i EU som bygger på frihandel
- Ett öppet och starkt multilateralt handelssystem

I Agenda 2030 (Agendan) anges tydligt att handel är ett viktigt instrument för att nå samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. Även om Kommerskollegiums arbete inte alltid syftar direkt till att främja något av de globala hållbarhetsmålen, så bidrar all analys av kopplingarna mellan handel och något av de globala målen till ökad kunskap om hur handel, handelspolitik och handelsregelverk kan främja hållbarhetsagendan och därmed indirekt bidra till målens förverkligande.

3.1 Utredningar och övriga analyser

Kollegiets utredningsarbete innefattar analys av handelsregelverket, handelsutvecklingen, samt handelshinder på den globala marknaden och på EU-nivå. Kollegiet strävar efter att beakta ett hållbarhets- och utvecklingsperspektiv i de analyser och utredningar som myndigheten genomför. Kollegiet har därför dels publicerat utredningar som uttryckligen utreder sambandet mellan handel och hållbar utveckling, samt integrerat ett hållbarhetsperspektiv i många övriga utredningar. Kollegiets kompetens på miljöområdet har även förstärkts, vilket skapat förutsättningar för bland annat ökad analys av sambandet mellan handel och miljö.

3.1.1 Analys med fokus på att utreda sambandet mellan handel och hållbar utveckling

Under 2018 har följande utredningar och analyser haft som primärt syfte att analysera kopplingarna mellan handel och hållbarhet.

Handel och jämställdhet

Under 2018 fortsatte arbetet med en fördjupad analys av kopplingarna mellan handel och jämställdhet, inklusive en kartläggning av olika handelspolitiska initiativ för att främja jämställdhet. Mycket av fokus under året har varit kommunikativa insatser om handel och jämställdhet för olika relevanta målgrupper, däribland WTO, OECD och inom ramen för utvecklingsamarbetet. Dessutom har kollegiet analyserat förslag till rekommendationer om jämställdhet inom den gemensamma Ceta-kommittén, samt relevanta indikatorer för att mäta jämställdhet i den digitala ekonomin. Detta arbete bidrar framförallt till att belysa och utöka handelns roll i att främja **mål 5** i sin helhet om jämställdhet, och i synnerhet **delmål 5.1, 5a, 5.4, 5.5** och **5c**.

Handel och inkluderande ekonomisk tillväxt

Under 2018 har en analys av kopplingarna mellan handel och inkluderande ekonomisk tillväxt genomförts. Analysen bygger på en kartläggning över hur olika aktörer inom handelspolitiken definierar inkluderande ekonomisk tillväxt, samt hur handel kan bidra till en positiv utveckling på området. Utredningen bidrar således framförallt till **mål 8** om anständiga arbetsvillkor och inkluderande ekonomisk tillväxt, men även **delmål 17.14** om samstämmig politik för hållbar utveckling, samt **mål 10** om minskad ojämlikhet inom och mellan länder. Eftersom Agenda 2030 identifierar handel som ett instrument för att skapa inkluderande ekonomisk tillväxt, är utredningen även ett bidrag att klargöra handelns roll i hela Agendan.

Feministisk utrikespolitik

Kommerskollegium har enligt regleringsbrevet haft i uppdrag att redovisa hur myndigheten under året, inom sitt verksamhetsområde, bidragit till genomförandet av regeringens feministiska utrikespolitik. Kollegiet fokuserade fortsatt på analys av kopplingarna mellan handel och jämställdhet, bland annat inom ramen för en utredning om olika handelspolitiska initiativ för att främja jämställdhet. Kollegiet har även genomfört flera kommunikativa insatser om kopplingar mellan handel och jämställdhet för bland annat WTO och OECD, samt på Stockholm Gender Forum. Kollegiet har även bevakat och analyserat 2018 års handbok för feministisk utrikespolitik, framförallt utifrån hur handelspolitiken inkluderas som metod i arbetet med att driva en feministisk utrikespolitik. Detta arbete bidrar framförallt till att belysa och utöka handelns roll i att främja **mål 5** om jämställdhet, men har även kopplingar till **mål 8** om inkluderande ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning och **mål 10** om minskad ojämlikhet.

3.1.2 Övrig analys med kopplingar till hållbar utveckling

Utredning om sambandet mellan handel och sysselsättning

Kommerskollegium har under 2018 fortsatt utveckla analysen av handelns koppling till sysselsättning och tagit fram detaljerad statistik för sysselsättning kopplad till utrikeshandeln, fördelat efter region och sektor. Arbetet redovisades för Regeringskansliet i Rapporten ”Sveriges utrikeshandels koppling till sysselsättning – region- och sektorsfördelad statistik”. Analysen bidrar till att tydliggöra kopplingen mellan handel och **mål 8**, framförallt **delmål 8.5** om bland annat full och produktiv sysselsättning.

Utredning om immaterialrätt

Kollegiet har under 2018 färdigställt en utredning om immaterialrättsliga regler i frihandelsavtal. Rapporten belyser vilka kopplingar som finns mellan immaterialrätt och olika aspekter av betydelse för ekonomisk utveckling (tillväxt, handel, investeringar och konkurrenskraft). Syftet är också att ge vägledning kring det handelspolitiska perspektivet på immaterialrättsligt skydd, givet att länder kan ha olika behov. Analysen genomsyras av ett utvecklingslandsperspektiv, och belyser även målkonflikter mellan immaterialrätt och olika aspekter av hållbar utveckling, exempelvis tillgång till läkemedel i utvecklingsländer. Utredningen har en direkt koppling till **mål 8** om inkluderande ekonomisk tillväxt, **delmål 17.14** om att föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling, samt **delmål 3b** om att stötta forskning på hälsoområdet, där man särskilt hänvisar till utvecklingsländernas rätt att fullt ut utnyttja den flexibilitet som avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter erbjuder för att skydda folkhälsan. Det finns även indirekta kopplingar till en rad andra mål och delmål som syftar till att främja teknologiutveckling i utvecklingsländer, exempelvis **delmål 9b** och **9c** (infrastruktur och industrialisering) **2a** (jordbruk) och **7a** (energi).

Utredning om effekten av frihandelsavtal på företag i tredje land

Kollegiet publicerade i november 2018 utredningen *Free trade Agreements and countries outside*. Utredningen behandlar bland annat frågan vad frihandelsavtalens hållbarhetsavsnitt och antikorrupsionsavsnitt har för effekter på marknadstillträdet för företag i länder som står utanför avtalen. Svaret beror på företagens kapacitet att dra nytta av sådana regler. Det kan vara positivt eller negativt – mycket beroende på om företagen är baserade i utvecklade länder med höga

standarder på dessa områden eller om de inte är det. Detta bidrar bland annat till **delmål 17.11** om att öka utvecklingsländernas export, **delmål 17.14** om ökad stärkt politisk samstämmighet för hållbar utveckling, delmål samt bidrar indirekt till **delmål 16.5** om att bekämpa korrupktion och mutor.

Arbete med personrörlighet

Svårigheter som EU-medborgare och deras familjemedlemmar har när det gäller att bli folkbokförda och få personnummer utgör ett hinder för den fria rörligheten. Kollegiet har under flera års tid arbetat för att undanröja detta hinder. Kollegiet har bland annat bistått Skatteverket i deras arbete med att se över hur tillämpningen av regler och rutiner i folkbokföringsärenden förhåller sig till EU-rätten genom att dela erfarenheter och sakkunskap. Kollegiets arbete med personrörlighetsfrågor bidrar till **mål 10** om minskad ojämlikhet, och framförallt **delmål 10.3** om att avskaffa diskriminerande lagstiftning samt främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag.

Analys av brexit

Kollegiet har under 2018 analyserat effekter på handeln som kan uppstå till följd av brexit och tänkbara framtida avtalslösningar mellan EU och Storbritannien. I detta arbete ingick även analys av effekter på ett antal regelverk som har kopplingar till målen i Agenda 2030, bland annat klimatregelverk, kemikalierregelverk och regelverk som påverkar arbetstagares rättigheter. Detta har bland annat kopplingar till **mål 8** om anständiga arbetsvillkor, samt **mål 13** om att bekämpa klimatförändringar och **delmål 12.4** om ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall.

3.1.3 Yttranden

Kommerskollegiums yttranden och remissvar används som beslutsunderlag av Regeringskansliet i frågor relaterade till handel och inre marknaden. Att i våra svar lyfta kopplingar till hållbarhetsaspekter bidrar till att stärka förutsättningarna för att de regelverk som gäller i Sverige i större utsträckning tar hänsyn till hållbarhetseffekter. Nedan redovisas exempel på yttranden inom kollegiets olika verksamhetsområden som under 2018 haft koppling till Agendan och de globala hållbarhetsmålen. Inom yttrandena märks särskilt en koppling till de miljörelaterade hållbarhetsmålen.

Remisser med koppling till miljö

Kommerskollegium har under 2018 yttrat sig över ett antal remisser som har koppling till de miljörelaterade målen i agendan. Några som särskilt

kan nämnas är kommissionens förslag om att minska vissa plastprodukters påverkan på miljön, vilket har en tydlig koppling till **mål 14** och **mål 12**; kommissionens förslag om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon som syftar till att minska klimatförändringarna och därmed **mål 13**; ett svenskt förslag om att införa skatter på avfallsförbränning som strävar mot samma mål; samt ett svenskt förslag om ekologisk kompensation som primärt syftar till att uppfylla **mål 14 och 15**. Kommerskollegiums synpunkter har i alla dessa fall grundat sig i att de miljömål som de nya förslagen syftar till att uppnå ska uppnås utan att skapa onödiga handelshinder samt undvika att försvåra att andra mål i agendan uppnås.

3.2 Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer

Kollegiet samarbetar med ett flertal andra myndigheter och externa aktörer på nationell nivå, där hållbar utveckling antingen är ett uttryckligt syfte med samarbetet, eller är en integrerad del av samarbetet. Detta bidrar både till att inkludera ett handelsperspektiv i olika hållbarhetsrelaterade fora, samt ett hållbarhetsperspektiv i handelsrelaterade fora. Arbetet bidrar bland annat till **mål 17** om genomförande och partnerskap, och i synnerhet **delmål 17.14** om att föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling, **delmål 17.17** om att bland annat uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap, **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, samt **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal. Detta stycke beskriver exempel på olika samarbeten kollegiet varit engagerat i under 2018, samt vilka hållbarhetsmål de framförallt relaterar till.

Referensgrupp handel och hållbarhet

Kollegiet leder en referensgrupp för handel och hållbar utveckling, som består av andra myndigheter, aktörer från civilsamhället och näringsliv. Gruppen behandlar aktuella handelsrelaterade frågor, utredningar och läget i internationella förhandlingar. Gruppen träffades vid tre tillfällen med fokus på hållbarhet i frihandelsavtal, jämställdhet och cirkulär ekonomi. Arbetet bidrog således till **mål 17** om globalt partnerskap och genomförande, framförallt **delmål 17.14** om att för en mer samstämmig politik för hållbar utveckling, **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, såväl som **mål 12** om hållbar produktion och konsumtion, samt **mål 5** om jämställdhet.

Samverkansgrupp Naturvårdsverket

Under 2018 har Kommerskollegium deltagit i en myndighetsöverskridande samverkansgrupp inom miljömålssystemet. Utöver genomförande och partnerskapsmålen i **mål 17**, bidrar detta arbete även till att belysa handelns roll i att nå de miljörelaterade målen i Agendan, såsom **mål 7** och **mål 13**.

EU:s miljöråd

Kollegiet deltog under 2018 i ett möte med arbets- och referensgrupp som Miljö- och energidepartementet sammankallar inför möten i EU:s miljöråd. Uppgiften är att belysa och föra in handelsaspekter i de aktuella miljöfrågorna som behandlas, samt att hålla oss orienterade om aktuella frågor inom EU:s miljöpolitik. Arbetet bidrar till att öka kunskapen om handel och miljödimensionen av Agenda 2030, det vill säga **mål 12, 13, 14** och **15**.

Myndigheter i samverkan för Agenda 2030

Kollegiet fortsatte under 2018 att engagera sig i det av Sida initierade projektet *Myndigheter för hållbar utveckling*. Inom detta projekt samlas ett femtiotal myndighetschefer regelbundet för att diskutera hur svenska myndigheter kan bidra till genomförandet av Agenda 2030.

Kommerskollegium är en av sju myndigheter som under 2018 utgjorde kärnan i arbetet. Deltagarna för en strategisk diskussion på GD-nivå, och samarbetar dessutom på expertnivå för att förbereda GD-forumen.

Under 2018 har Kommerskollegium deltagit i löpande möten på operativ och GD-nivå, bistått med att planera och delta i ett GD-forum. Projektet bidrar till dels till **mål 17** om genomförande och partnerskap, men även till att ge bättre förutsättningar för det nationella genomförandet av Agendan.

Samverkan angående implementering av Agenda 2030

Kollegiet har under året också utökat samverkan med ett antal myndigheter för att belysa hur handelsregelverken påverkar deras hållbarhetsarbete. Bland annat har samverkan skett med Konsumentverket och Upphandlingsmyndigheten kring deras regeringsuppdrag om information om produktionsvillkor i andra länder samt med Upphandlingsmyndigheten kring hållbarhetskriterier för offentlig upphandling, vilket har en direkt koppling till **delmål 12.7** om att främja hållbara metoder för offentlig upphandling.

Kommerskollegium har även utökat sin samverkan med Naturvårdsverket för att bistå med expertis kring handels- och

miljörelaterade frågor. Kollegiet har bistått med råd kring utformning av styrmedel för att minska miljöpåverkan i andra länder som uppstår till följd av svensk import, och dessutom specifikt gett råd till utformning av styrmedel för att minska konsumtionen av fossil plast. Denna samverkan har syftat till att bidra till **mål 12** om hållbar konsumtion och produktion, samt **delmål 13.2** om att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

High Level Group for Trade Policy Innovation

Kollegiet har varit representerat och bidragit med expertis i High Level Group for Trade Policy Innovation, en grupp sammansatt av experter från EU-kommissionen, akademien, näringslivet och flera medlemsländer. Kopplat till gruppens arbete medverkade Kommerskollegium med en presentation på temat inclusive trade policy-making vid en konferens med African-European Centre for Investment and Trade i Sydafrika. Detta har framförallt kopplingar till **delmål 16.8** om att stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning samt **delmål 17.9** om att öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländer.

Forum för tekniska regler

Vad beträffar tekniska regler bevakas hållbarhetsdimensionen på nationellt plan inom ramen för Forum för tekniska regler,^[1] Forum för tekniska regler, som möts tre gånger per år på Kommerskollegium, omfattar representanter från Utrikesdepartementet, myndigheter, branschorganisationer, de svenska standardiseringsorganisationerna, intresseorganisationer samt några företag. Arbetet bidrar till **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

Samverkan kring standardiseringsfrågor

På standardiseringsområdet ingår i kollegiets uppdrag att ta emot och tillsammans med sektorsmyndigheterna och standardiseringsorganisationerna bereda förslag till europeiska standardiseringsmandat enligt EU:s standardiseringsförordning. Under 2018 behandlades flertal förslag som har hållbarhetskoppling. Till exempel under år 2018 lade kommissionen fram ett förslag till direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön som

---

[1] Syftet med forumet är att informera och samråda om utvecklingen i EU och globalt i det som gäller ordningar på tekniska regelområdet, det vill säga tekniska föreskrifter, standarder och procedurer för bedömning av överensstämmelse.

innehåller förslag till en utveckling av harmoniserade standarder för produkter. Därtill fortsatte kommissionen ta fram och diskutera mandatförslagen för fluorerade växthusgaser och ekodesignkrav för energiprodukter. Arbetet bidrar till att stärka implementeringen av Agenda 2030 i sin helhet, samt **delmål 17.14** om en mer samstämmig politik för global hållbar utveckling.

Samverkan mot antibiotikaresistens

Kommerskollegium har deltagit, tillsammans med ett tjugotal andra myndigheter och organisationer, i regeringsuppdraget om samverkan mot antibiotikaresistens. Kollegiet har informerat samverkansgruppen om vårt arbete med att föra in antibiotikafrågan i frihandelsavtal samt resultatet. Kollegiet har även framfört att det vore önskvärt att svenska experter bidrog med sin kompetens i det samarbete mot antibiotikaresistens som inrättas genom handelsavtalen. Vidare har Kommerskollegium lämnat synpunkter på informationskampanjen Skydda antibiotikan utifrån ett handelspolitiskt perspektiv. Arbetet bidrar till **delmål 2.4** om att uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion.

3.3 Handelsrelaterat utvecklingssamarbete

Målet med Kommerskollegiums handelsrelaterade utvecklingssamarbete är att öka utvecklingsländernas integration i det internationella handelssystemet. Under 2018 har kollegiet påbörjat arbetet med att tydligare integrera hållbar utveckling i hela projektprocessen; från planering till genomförande och uppföljning. Kollegiet har även påbörjat ett arbete med att förbättra sina metoder för lärande och kapacitetsutveckling. Det övergripande målet för myndighetens samarbete med myndigheter i utvecklingsländer är att stärka utvecklingsländers kapacitet att delta i det internationella handelssystemet, och därigenom indirekt bidra till minskad fattigdom i linje med **mål 1**, inkluderande ekonomisk tillväxt i linje med **mål 8**, och minskad ojämlikhet i linje med **mål 10**. Under 2018 har Kommerskollegium fortsatt pågående långsiktiga samarbeten i Ecuador, Liberia och Zambia. Även utbildningsprogrammet Trade Academy har fortlöpt. Samarbetet med ekonomiministeriet i Ukraina har avslutats samtidigt som två nya projekt med ministerier i Bangladesh och Zambia initierats i form av förstudier.

Kollegiets samlade utvecklingssamarbete bidrar till **delmål 8.a** om att öka det handelsrelaterade stödet (Aid for Trade) till utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, samt **mål 16** som bland annat handlar om att bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer, framförallt **delmål 16.8** om att stärka

utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning. Utvecklingssamarbetet bidrar även till samtliga handelsrelaterade delmål i **mål 17**, det vill säga **delmål 17.10** om att främja ett universellt, rättvist, regelbaserat, öppet och icke-diskriminerande multilateralt handelssystem, **delmål 17.11** om att avsevärt öka utvecklingsländernas export, samt **delmål 17.12** om att fastställa varaktigt tull- och kvotfritt marknadstillträde för utvecklingsländerna. Arbetet bidrar även till **delmål 17.9** om att öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling. Ytterligare kopplingar kan förekomma mellan specifika projekt och konkreta delmål. Nedan följer exempel på projekt inom utvecklingssamarbetet som kollegiet arbetat med under 2018.

3.3.1 Liberia

Kommerskollegium har sedan 2013 samarbetat med Liberias regering för att stödja arbetet med landets WTO-anslutning och påföljande implementeringsarbete. Projektet avslutas vid halvårsskiftet 2019 och sedan juli 2018 har verksamheten bedrivits utan långtidsutsänd personal från kollegiet. Under 2018 har implementeringsarbetet fortsatt. Kollegiet har stöttat arbetet på plats i Monrovia, genom mentorstöd i anslutning till deltagande i WTO:s SPS och TBT-kommittémöten i Geneve och på distans i och med en upprättad Helpdesk-funktion. Kollegiet och ministeriet har utvecklat en webbaserad portal för tjänstehandel som lanserades under 2018. Slutfasen av samarbetet fokuserar på att bevara de resultat som har uppnåtts på organisatorisk nivå och främst inom tekniska handelshinder (TBT), hälsoskyddsåtgärder (SPS), tjänster samt handelsprocedurer och kommunikation.

Detta arbete bidrar bland annat till **delmål 16.6** som berör behovet av transparenta institutioner, **delmål 16.8** om att utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning, **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information, samt **delmål 16.b** om att verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling. Bland de handelsrelaterade målen bidrar Liberiaprojektet framförallt till **delmål 17.10** om att främja ett multilateralt handelssystem inom WTO. Projektet har även bidragit till samt **delmål 10.6** om att säkra stärkt representation och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i globala internationella ekonomiska och finansiella institutioner i syfte att göra dessa mer effektiva, trovärdiga, ansvarsskyldiga och legitima.

3.3.2 Trade Academy

Under 2018 avslutades andra omgången av kollegiets utbildningsprogram *Trade Academy (TA)* och under hösten 2018 genomfördes den inledande fasen i en tredje kursomgång. TA är en ämnesmässigt bred och avancerad kurs som syftar till att kapacitetsutveckla framförallt tjänstemän som arbetar med handel och handelspolitik i utvecklingsländer. Hållbarhet har varit en uttalad röd tråd i framtagandet av innehållet i projektet. Flera separata utbildningspass om handel och hållbar utveckling inkluderades, men en stor arbetsinsats gjordes även att integrera in hållbarhetsaspekter i övriga utbildningspass. Utbildningsprogrammet bidrar därmed till att belysa handelns roll i att uppfylla hela Agendan. Då deltagarna kommer en rad olika länder bidrar utbildningen också till dialog och utbyte av erfarenheter från arbete med handelspolitiska frågor och utmaningar.

Arbetet bidrar bland annat till **delmål 17.16** om att främja partnerskap mellan flera länder, i synnerhet utvecklingsländer som utbyter kunskap, expertis och teknik för en hållbar utveckling, samt indirekt till **delmål 16.8** om att stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

3.3.3 Ukraina

Kommerskollegium fortsatte sitt samarbete med Ukrainas Handels- och Ekonomiministerium under 2018. Samarbetet bygger på flera tidigare projekt, varav det senaste genomfördes 2011-2017.

Under året har Kommerskollegium stöttat Ukrainas ekonomi- och handelsministerium med framtagandet av två vägledande dokument: ett för arbetet med kontaktpunkten för tekniska handelshinder och ett för arbetet med regelförenkling, transparens och involvering av näringsliv i framtagandet av tekniska regler. De avser att stärka ministeriets arbetsrutiner och minska sårbarheten vid personalomsättning. Samarbetet med Ukrainas ekonomi- och handelsministerium avslutades under 2018. Ett konkret resultat är etablerandet av ett forum för tekniska regler, som ekonomi- och handelsministeriet formulerat utifrån den samrådsstruktur som Kommerskollegium använder sig av. Syftet är att få till stånd en effektivare kommunikation mellan regelgivare och näringsliv i Ukraina för att öka regeltransparensen, förtroendet mellan regelgivare och näringsliv samt motverka tekniska handelshinder. Genom effektiv givarkoordinering, där bl.a. USA och Tyskland har fortsatt stödet har kollegiet bidragit till att samarbetet som bedrivits med ministeriet fortgår även när projektet är avslutet.

Detta projekt bidrar särskilt till **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, **delmål 16.8** om att utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning, **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner. Arbetet bidrar även till **delmål 17.17** om att bland annat uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap för hållbar utveckling,

3.3.4 Zambia

Under 2018 har Kommerskollegium fortsatt sitt samarbetsprojekt med de tre statliga universiteten i Zambia, University of Zambia (UNZA), Copperbelt University (CBU) och Mulungushi University (MU). Samtliga universitet ger samma kurs inom handelspolitik och utveckling. Projektet har under året också som planerat ändrat de ursprungliga aktiviteterna från att Kommerskollegium ska bidra med gästföreläsare till att kollegiet istället stödjer universiteten att självständigt kunna driva och genomföra sina handelspolitiska utbildningar. Fokus är därför på att höja kompetensen hos de zambiska lektorer som genomför kurserna i handelspolitik och utveckling på de tre universiteten. Under året har kollegiet hållit en gästföreläsning om handel och hållbarhet för studenter på UNZA medan det andra föreläsningstillfället dels hölls av kollegiet och dels av zambiska lektorer.

Ett utbildningsprogram för universitetslektorer (train-the-trainer) som inkluderar handelspolitiska sakfrågor samt pedagogik och metodik för lärande, har även utarbetats och genomförts under 2018. Detta bidrar till **delmål 4.c** om att väsentligen öka tillgången på utbildade lärare, bl.a. genom internationellt samarbete kring lärarutbildning i utvecklingsländer. Under 2018 har de zambiska lektorerna fått nya handelspolitiska kunskaper och en ökad förståelse för nya pedagogiska verktyg som de idag använder i sin undervisning. Kollegiets bedömning är att universiteten använder material från kollegiets utbildningsprogram och att det därför finns bättre undervisningsmaterial samt att det finns en mer självständig och fördjupad undervisning inom handelspolitiska sakfrågor. Dessutom har universiteten tagit steget till att mer långsiktigt stärka verksamheten då de under året har utvecklat och antagit kursplaner samt avsatt resurser för att genomföra kurserna. Lektorerna som deltar i Trade Academy har under året också arbetat med att ta fram nytt handelspolitiskt kursmaterial med stöd av experter från kollegiet. Kursmaterialet innehåller också ett hållbarhetskapitel.

Aktiviteterna bidrar bl.a. till **delmål 4.7** om att säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en

hållbar utveckling, exempelvis genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet m.m.

3.3.5 Ecuador

Under 2018 fortsatte Kommerskollegiums samarbete med Ecuadors handelsministerium inom områdena handel och hållbarhet, tjänstehandel och tekniska handelshinder (TBT). Olika typer av insatser gjorde i syfte att öka kunskapen inom de olika områdena hos berörda tjänstemän på ministeriet och hos andra aktörer. Inom TBT-området resulterade samarbetet i en vägledning för hur konsekvensutredningar ska genomföras inför framtagande av tekniska föreskrifter, samt kommunikationsinsatser riktade till företag i Ecuador, för informera om gällande regelverk och på så vis underlätta för företag i Ecuador att exportera till EU. Inom området handel och hållbarhet har Kommerskollegium tillsammans med EU-kommissionen och med stöd av berörda ministerier i Ecuador (främst handelsministeriet) tagit fram en handbok för genomförande av kapitlet om handel och hållbarhet i handelsavtalet mellan EU, Ecuador, Peru och Colombia. Med stöd av Kommerskollegium har handelsministeriet påbörjat etablerandet av en nationell mekanism för samråd med civilsamhället inom ramen för kapitlet om handel och hållbarhet. Som ett led i den processen har Kommerskollegium hållit ett antal utbildningsinsatser riktade till civilsamhället, med syfte att öka deras kunskap om kopplingen mellan handel och hållbarhet samt deras roll i genomförandet av kapitlet om handel och hållbarhet.

Projektet bidrar bland annat till att främja **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap, **delmål 17.14** om samstämig politik för hållbar global utveckling, **delmål 17.11** om att avsevärt öka utvecklingsländerns export, samt till **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner och **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

3.3.6 Bangladesh

Under 2018 har Kommerskollegium påbörjat förberedelserna för ett nytt samarbete med Bangladesh. Samarbetet kommer att fokusera på kapacitetsutveckling för att landet ska gynnas av frihandelsavtal. Detta med tydlig koppling till att Bangladesh utgradueras 2024 från gruppen minst utvecklade länder (MUL), vilket innebär att de förlorar handelsförmåner som till exempel viktiga tullnedsättningar. Bangladesh är ett av den svenska regeringens prioriterade länder (pilotländer) inom

ramen för exportstrategin för övergången från bistånd till bredare ekonomiska relationer. Under 2018 genomfördes en förstudie, där det bland annat konstaterades att hållbarhetsfrågor kommer att integreras som en tvärgående fråga i projektets aktiviteter. Arbetet bidrar därför dels till **delmål 17.11** om att avsevärt öka utvecklingsländers export, men kan även komma att bidra till andra delmål i Agenda 2030.

3.3.7 Utvärdering av det TBT-relaterade utvecklingssamarbetet

Under 2017 gjorde kollegiet en utvärdering av sitt arbete med TBT-relaterat utvecklingssamarbete. Utvärderingen resulterade i en rapport som identifierar framgångsfaktorer och fallgropar i arbetet för en effektivare kapacitetsuppbyggnad och mer hållbara resultat. Under 2018 deltog Kommerskollegium i en paneldiskussion organiserad av WTO som tog avstamp i kollegiets utvärdering av TBT-relaterat utvecklingssamarbete och ett antal givare inom området gav sina reflektioner kring de rekommendationer som kollegiet gör i rapporten. Deltagare i seminariet var tjänstemän från utvecklingsländer, såväl inom WTO som kandidatländer. Seminariet avslutades med gemensamma diskussioner bl.a. kring behovet av bättre koordinering inom TBT relaterat utvecklingssamarbete. Deltagandet bidrar till **delmål 17.16** och **17.17** om partnerskap mellan flera parter för hållbar utveckling samt **delmål 16.8** om att utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

3.4 Open Trade Gate Sweden (OTGS)

Kommerskollegiums kontaktpunkt OTGS bistår exportörer i utvecklingsländer² med kostnadsfri och individuellt utformad information gällande regler för export till Sverige och övriga EU. OTGS tar emot skriftliga förfrågningar, samt genomför informationsinsatser. Under 2018 handlade de flesta skriftliga förfrågningarna om export och import från Asien, Latinamerika och Afrika söder om Sahara.

Under 2018 har informationsinsatser av olika karaktär genomförts i både Sverige och i ett antal utvecklingsländer. Sammanlagt har sju exportseminarier genomförts i länderna Vitryssland, Ukraina (två stycken), Ecuador, Botswana, Tanzania och Uganda.

En informationsinsats i Ukraina fokuserade på Agenda 2030 och kvinnligt företagande som kan kopplas till **mål 5**, och i synnerhet **delmål 5.5**. Informationsinsatsen i Ecuador fokuserade på bland annat på hållbar

---

² Definerade enligt OECD Development Assistance Committees (DAC) lista.

utveckling kopplat till privata standarder samt länkar till hållbart företagande. Detta bidrar även till **delmål 17.17** om att bland annat uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentliga-privata partnerskap samt **delmål 12.a** om att stödja utvecklingsländerna att stärka sin kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara produktionsmönster.

OTGS verksamhet bidrar framförallt till **delmål 17.11** om att avsevärt öka utvecklingsländers export, i synnerhet i syfte att fördubbla de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020, men även **delmål 17.9** att öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländer.

3.5 Internationella handelsrelaterade fora

Kollegiets arbete inom internationella handelspolitiska fora består bland annat i att bistå med analys och underlag i internationella processer på såväl multilateral som regional och bilateral nivå för att utveckla policy på handelsområdet. Att inom dessa fora lyfta olika hållbarhetsfrågor bidrar till att öka kunskapen om hur handel kan bidra till hållbarhetsmålen, samt skapar stora kontaktytor och förutsättningar för partnerskap för genomförandet av målen. Detta innebär att arbetet framförallt bidrar till **mål 17**, inte minst **delmål 17.14** om att föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling där kollegiets arbete här bidrar inom den internationella handelspolitiken, **delmål 17.16** om att stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling, samt **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap. Nedan redovisas exempel på sådana internationella fora på alla nivåer där kollegiets arbete direkt eller indirekt bidragit till Agendan.

3.5.1 WTO

Med hänsyn till Agendans hänvisning till vikten av multilateralt samarbete kan allt kollegiets arbete för att främja ett välfungerande WTO anses vara ett direkt bidrag till de handelsrelaterade delmålen, i synnerhet **delmål 17.10** om att främja ett rättvist, öppet, regelbaserat, icke-diskriminerande multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen. Nedan lyfts några exempel på särskilt hållbarhetsrelaterade insatser inom kollegiets arbete inom WTO.

Committee on Trade and Environment (CTE)

Kollegiet deltog på ett möte i WTOs handels- och miljökommitté (CTE) under 2018. Kommittén diskuterar frågor där kopplingar finns mellan den internationella handeln och miljön. Under mötet diskuterades ett antal frågor med tydlig koppling till miljömålen i agendan, bland annat

utfasning av subventioner till fossila bränslen som är ett specifikt mål i Agenda 2030 (**12.c**) frågor som rör fiske och havspolitik (**mål 14**), handelns roll för övergången till cirkulär ekonomi (**mål 12**), nya regleringar för plastprodukter (**mål 12 och 14**) samt eventuellt återupptagande av förhandlingarna om liberalisering av miljövaror (EGA), som har tydlig koppling till alla agendans miljömål.

TBT-kommittén

Kollegiet främjar globalt regulativt samarbete och borttagande av onödiga tekniska handelshinder (TBT) genom att delta och bevaka de handelshinder som tas upp i TBT-kommittén, för att sedan återkoppla till näringsliv och svenska förvaltningsmyndigheter. Kollegiets deltagande i kommittén används även i utvecklingsarbetet, både gentemot Liberia som nyansluten WTO-medlem och till Ukraina som aktivt deltar i kommittén tack vare kollegiets TBT-relaterade kapacitetsutveckling. Genom kollegiets arbete kring TBT-kommittén uppfylls således två delmål, både **delmål 17.10** om att främja ett regelbaserat multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen samt **delmål 16.8** om att utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

WTO-avtalet om handelsprocedurer

Under 2018 har kollegiet löpande bevakat implementeringsprocessen av WTO-avtalet om handelsprocedurer. Kollegiet har medverkat vid ett seminarium om nationella handelsprocedurförenklingskommittéer för Cefta-länderna (Central European Free Trade Agreement).

Implementeringen av WTO-avtalet om handelsprocedurer syftar till att förenkla handeln och förbättra möjligheten för fattiga länder att delta i globala värdekedjor. Kollegiets arbete med handelsproceduravtalet bidrar indirekt till de handelsrelaterade delmålen i **mål 17**, **delmål 16.5** om att väsentligt minska alla former av korruption och mutor; samt **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner.

Committee on Government Procurement (GPA)

Kommerskollegium har under 2018 lämnat kommentarer på kommitténs arbetsprogram om hållbar upphandling, där kollegiet bland annat har understrukt vikten av att ta sociala såväl som miljömässiga hänsynstaganden i samband med offentlig upphandling. Detta har en tydlig koppling till **delmål 12.7** om hållbar offentlig upphandling.

3.5.2 EU

Handelspolitiska kommittén, TPC

Kollegiets roll är att bistå Representationen i Bryssel och Regeringskansliet i förberedelsearbetet inför möten i handelspolitiska kommittén (TPC), varvid kollegiets samlade analys inom handel och hållbarhet kan bidra till att ytterligare inkludera hållbarhetsaspekter på TPC:s agenda. Alla tre dimensioner av hållbarhet kan inkluderas i mötesagendan och i förberedelsearbete, inklusive jämställdhetsfrågor. Detta bidrar inte minst till **delmål 17.14** om att föra en samstämmig politik för hållbar utveckling.

Expertgrupp handel och hållbar utveckling

På EU-nivå deltog kollegiet även under 2018 i EU-kommissionens expertgrupp om handel och hållbar utveckling. Under året bidrog kollegiet framförallt med presentationer och underlag i den pågående reformen av implementeringsmekanismen för hållbarhetskapitel i frihandelsavtal. Kommerskollegium har även deltagit i ett pilotprojekt om implementeringen av hållbarhetskapitel i frihandelsavtal (se avsnitt 2.3.5). Detta arbete bidrar till att uppfylla **mål 17**, framförallt **delmål 17.9, 17.14, 17.16, och 17.17**.

Förhandlingar om den europeiska arbetsmyndigheten (ELA)

Under 2018 har kollegiet lämnat synpunkter på EU-kommissionens förslag på förordning om att etablera en europeisk arbetsmyndighet (ELA). Kollegiet har också deltagit i en referensgrupp för att ge stöd åt Arbetsmarknadsdepartementet i förhandlingarna av ELA. Myndigheten har föreslagits genomföra EU:s lagstiftning om arbetstagarnas fria rörlighet och stödja samordningen av de sociala trygghetssystemen. Detta arbete har koppling till **delmål 8.8** om att skydda arbetstagares rättigheter och att främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandring, samt **delmål 10.3** om att avskaffa diskriminerande lagstiftning samt främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag.

3.5.3 OECD

Under 2018 har bland annat följande frågor med hållbarhetskoppling ingått i kollegiets samarbete med OECD.

Jämställdhet

Kollegiet har under 2018 bland annat lämnat kommentarer på jämställdhetsaspekter i olika analyser som Trade and Agriculture

sekretariatet (TAD) arbetar med, samt presenterat preliminära slutsatser i utredningen om handel och jämställdhet för det OECD relaterade nätverket Network for Open Economies and Inclusive Societies. Detta arbete bidrar bland annat till att belysa handelns koppling till **mål 5** om jämställdhet och **delmål 1.b** om att upprätta sunda policy-ramverk på nationell, regional och internationell nivå på grundval av utvecklingsstrategier som stödjer de fattiga och tar hänsyn till jämställdhetsaspekter.

Jordbruk

Kollegiet tog fram underlag till och deltog i OECD:s gemensamma arbetsgrupp för jordbruk och handel där kollegiet löpande lyfter vikten av att minska handelsstörningar på världsmarknaden för jordbruksprodukter, vilket indirekt bidrar till **delmål 2.b**.

Joint Working Party on Trade and Environment

Kommerskollegium har under 2018 intensifierat arbetet inom OECD:s arbetsgrupp för handel och miljö, där Kommerskollegium bland annat tagit en aktiv roll i utformning av indikatorer för att mäta effekter av handel och miljö vilket bidrar till **delmål 13.3** om att öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar. Kommerskollegium har också bidragit med förslag på framtida projekt inom cirkulär ekonomi där fokus varit på att undersöka hur handelshinder kan undanröjas för att skapa en mer cirkulär ekonomi och därmed bidra till **mål 12** om hållbar konsumtion och produktion, samt även flera icke-miljörelaterade mål.

Kommerskollegium har även bidragit med inspel på inriktningar för studier som fokuserar på vilka styrmedel som bäst kan bidra till att sprida miljövänlig teknologi till andra länder och dessutom skapa stärkt konkurrenskraft. Denna analys bidrar till **delmål 13.2** om att integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering, **delmål 13.3** om att öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar, samt indirekt bidrar till övriga miljörelaterade mål i agendan.

Kollegiet har också bidragit med inspel till analyser av hur frihandelsavtal kan göras mer miljövänliga. Fokus för detta arbete har varit hur kapitel i frihandelsavtalen kan göras mer miljövänliga genom att anpassa kapitel som rör subventioner, vilket bidrar till genomförandet av **delmål 12.c**, om att rationalisera ineffektiva subventioner av fossila bränslen, samt investeringar, vilket primärt bidrar till **delmål 7.a** som i delar handlar om att främja investeringar i energiinfrastruktur och ren energiteknik.

OECD:s Global Forum on Responsible Business Conduct

Kollegiet har för fjärde året i rad medverkat i OECD:s globala forum om Responsible Business Conduct, vilket fokuserar på näringslivets bidrag till att uppnå hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Fokus för årets forum var OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct, som antogs på OECD:s ministermöte i maj 2018 och som kan användas i alla sektorer och för alla företag. Forumet diskuterade bland annat konceptet *due diligence*, olika metoder för hur länder kan främja hållbart företagande, trenden mot ökad reglering på området, samt kritiserade bristen på agerande från EU:s sida, särskilt eftersom hållbarhetskapiteln i EU:s frihandelsavtal innehåller åtaganden att stärka RBC:s roll på EU-nivå. Detta arbete kopplar till **delmål 17.17** som bland annat handlar om att uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap.

3.5.4 FN

UNECE

Kollegiet deltar i UNECE (FN:s ekonomiska kommission för Europa) vilket är ett forum för dialog och samarbete på det ekonomiska området och inom olika sektorer. Kollegiet bidrar till UNECE:s arbete på handelsområdet främst genom arbetsgrupper inom regulativt samarbete (Working Party on Regulatory Co-operation and Standardization Policies, WP.6) Kommerskollegium har under 2018 följt arbetet i gruppen, och bidrar löpande med synpunkter och inspel på gruppens arbete) Arbetet bidrar till **delmål 17.14** om att föra en mer samstämmig politik inom global utveckling, samt delmålen om partnerskap mellan flera parter för hållbar utveckling (**delmål 17.16** och **17.17**).

3.6 Handelspolitiska förhandlingar

Kommerskollegiums arbete inom ramen för bilaterala och regionala förhandlingar om frihandelsavtal innebär analys av mandat och förhandlingstexter såväl som stöd och kommunikation om frihandelsavtalens innebörd och implementering. Inom ramen för detta arbete tar såväl samordnare som saks experter på Kommerskollegium kontinuerlig hänsyn till hållbarhetsfrågor och utvecklingsländers perspektiv, vilket direkt bidrar till **delmål 17.14** föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

Nedan följer exempel på analys kopplat till den handelspolitiska utvecklingen under 2018 på såväl multilateral som plurilateral och regional/bilateral nivå som har särskild koppling till Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

3.6.1 Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupktion och jämställdhet

Sedan ett antal år tillbaka innehåller EU:s frihandelsavtal horisontella kapitel om hållbar utveckling. I basutredningar inför förhandlingarna bevakar Kommerskollegium att relevanta hållbarhetsaspekter inkluderas i hållbarhetskapitlet, samt att dessa återspeglar resultatet i den konsekvensanalys av avtalets potentiella hållbarhetseffekter (Sustainability Impact Assessment) som utförs i anslutning till förhandlingarna.

Under 2018 har Kommerskollegium lämnat analysunderlag om hållbarhetskapitlet i EU:s förhandlingsprocesser med Chile, Australien, Nya Zeeland, Mexiko, Japan och Singapore.

Detta arbete bidrar i stort till att EU:s frihandelsavtal tar hänsyn till handelns effekter på Agendans samtliga tre dimensioner. Arbetet bidrar till genomförandet av hela Agendan, och har särskilda kopplingar till **mål 5** om jämställdhet, **mål 8** om inkluderande ekonomisk tillväxt och anständiga arbetsvillkor, **delmål 12.6** om att uppmuntra företag till att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel, **mål 13** om att bekämpa klimatförändringen, **mål 14** om att bevara och nyttja hav och marina resurser på ett hållbart sätt, **mål 15** om ekosystem och biologisk mångfald, **delmål 16.5** om minskat utrymme för korrupktion och mutor, **delmål 16.6** om att bygga upp effektiva och transparenta institutioner, samt **mål 17** om globalt genomförandet och partnerskap. Arbetet bidrar även till att identifiera områden hos förhandlingspartner där det kan finnas ett behov av kapacitetsuppbyggnad för att effekterna av den planerade handelsliberaliseringen blir så hållbara som möjligt. Arbetet bidrar således även till **mål 8.a** om handelsrelaterat bistånd, såväl som till Agendan i övrigt.

3.6.2 Jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens

I utredningar om Sveriges intressen inför EU:s olika frihandelsavtalsförhandlingar har Kommerskollegium analyserat svenska intressen vad gäller jordbrukstullar, djurskyddsfrågor och arbete mot antibiotikaresistens, samt kopplingen mellan dessa frågor. Analysen har resulterat i förslag att stödja långtgående liberalisering av tullarna för jordbruksprodukter samt att inkludera samarbete kring båda frågorna i frihandelsavtal (arbetsgrupper, handlingsplaner samt transparenskrav). Kommerskollegium har förespråkade att en hög ambitionsnivå för avvecklingen av tullar bör kombineras med ambitiösa samarbeten om hållbara produktionsmetoder (dvs. djurvälstånd och ansvarsfull antibiotikaanvändning i djurhållning) med EU:s handelspartners. Arbetet

bidrar till **delmål 2.4** om att uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt indirekt till **delmål 2b** om att minska handels- och marknadsstörningar för jordbruksprodukter på världsmarknaden.

3.6.3 Kommunikation med intressenter

Kommerskollegium har även tagit fram nya interna arbets sätt för att utveckla kommunikationen med intressenter i samband med handelspolitiska förhandlingar. Under 2018 har Kommerskollegium kommunicerat med svenska myndigheter, näringsliv, civilsamhället, arbetsmarknadens parter, kommissionen samt andra medlemsstater om frihandelsavtal med särskilt fokus på implementering.

Kommerskollegium har exempelvis informerat myndigheter, civilsamhällesorganisationer och arbetsmarknadens parter om stundande frihandelsavtalsförhandlingar^[1] och möjlighet att lämna input till Europeiska kommissionens arbete, inklusive om hållbarhetsrelaterade frågor. Arbetet bidrar på ett generellt plan till **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, **delmål 17.14** om att verka för en samstämmig politik för hållbar utveckling, **delmål 17.16** om stärkt partnerskap mellan flera parter, **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället, och det kan förekomma ytterligare kopplingar beroende på vilka specifika sakområden som diskuteras. Till exempel hölls ett möte med Kommerskollegiums referensgrupp för handel och hållbarhet med fokus på frihandelsavtal, dit bland andra organisationen Djurens Rätt bjöds in för att ge sin syn på frihandelsavtal och djurskyddsaspekter, vilket indirekt bidrar till **delmål 2.4** om att uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion.

3.7 Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på den inre marknaden

Kommerskollegium arbetar för enhetligt genomförande och korrekt tillämpning av EU-rätten i Sverige, samt att informera om den inre marknaden. Kommerskollegium har ett antal kontaktpunkter och samordningsfunktioner, samt funktioner enligt anmälningsprocedurerna inom ramen för EU:s anmälningsdirektiv och WTO:s TBT-avtal. Dessa fungerar bland annat som ett verktyg i att identifiera och hantera potentiella målkonflikter mellan handel och hållbar utveckling, samt undvika hållbarhetsrelaterade handelshinder. Detta bidrar direkt till bland

---

^[1] Detta gäller förhandlingar inför avtal med Turkiet, Chile, Australien och Nya Zeeland.

annat **delmål 16.b** om att verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling, samt **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

3.7.1 Anmälningsprocedurer

Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2015/1535 och WTO/TBT

Under 2018 har kollegiet yttrat sig över ett antal remisser som har hållbarhetskoppling. Ett exempel på en sådan remiss är Boverkets förslag om klimatdeklarationer av byggnader.³ Syftet med klimatdeklarationerna är att samla dokumentation om vilka produkter och material som ingår i ett byggnadsverk. Ärendet är intressant ur ett hållbarhetsperspektiv då det syftar till att öka spårbarheten och kartlägga miljöpåverkan av de produkter som används i ett byggnadsverk under verkets livslängd. Arbetet bidrar således till **delmål 9.1** om att bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet och **delmål 12.6** om att uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning.

Kollegiet har även yttrat sig över Miljö- och energidepartementets förslag till förordning om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen.⁴ Förordningen reglerar i huvudsak hur energiinnehåll och växthusgasutsläpp ska beräknas för bensin, dieselbränslen och biodrivmedel. Kollegiet gjorde bedömningen att förslaget kan komma att omfattas av anmälningsplikt enligt anmälningsdirektivet och WTO:s TBT-avtal. Arbetet bidrar till **delmål 13.2** om att integrera klimatåtgärder i politik på nationell nivå, samt **delmål 7.a** om att underlätta tillgång till bland annat renare fossilbränslebaserad teknik.

Kommerskollegium har även hanterat anmälningsärenden med hållbarhetskoppling i samband med Miljö- och energidepartementets förslag till förordning om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.⁵ Syftet med bestämmelserna är att ge vägledning för när ett ämne ska anses vara en slutprodukt eller ett huvudsyfte med en produktionsprocess. Arbetet bidrar indirekt till **delmål 7.a**.

---

³ Kommerskollegiums dnr 2018/01426.

⁴ Kommerskollegiums dnr 2018/00262.

⁵ Anmälningsärende 2018/133/S. Kommerskollegiums dnr 2018/00599.

Kollegiet har även yttrat sig över Näringsdepartementet förslag till förordning om Ekobonussystem.⁶ Förordningen reglerar möjligheten för Trafikverket att lämna stöd i form av eko-bonus till åtgärder som leder till att gods överflyttas från vägtransporter till sjötransporter. Syftet med förslaget är att minska utsläpp av luftföroreningar och växthusgaser. Arbetet bidrar till **delmål 11.2** om tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem.

Arbete med anmälningar enligt tjänstedirektivet

Enligt tjänstedirektivet⁷ ska EU:s medlemsstater samt EES-länderna anmäla nationella regler som innehåller nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet. Europeiska kommissionen (kommissionen) och andra medlemsstater har därefter möjlighet att kommentera de anmälda kravens förenlighet med tjänstedirektivet och övrig EU-rätt. Kommerskollegium har i uppdrag att administrera Sveriges anmälningar.⁸

Krav som anmäls enligt tjänstedirektivet måste motiveras med hänsyn till ett godtagbart skyddsintresse, varav ett är skydd för miljön. Av de 16 anmälningar som gjordes av Sverige under 2018 motiverades två av miljöskydd. Dessa avsåg föreskrifter från Naturvårdsverket om tillståndsplikt för fisketävlingar och andra idrottsevenemang inom Åsnens nationalpark respektive regler kring lagring och behandling av elavfall.⁹

Kommerskollegium ger genom remissyttranden rekommendationer om vilka krav i svenska regelverk som omfattas av anmälningsplikt enligt tjänstedirektivet. Kommerskollegium har yttrat sig om ett antal författningsförslag med tydlig koppling till miljöfrågor, exempelvis från Miljö- och Energidepartementet och Naturvårdsverket. Arbetet bidrar indirekt till de miljörelaterade målen i Agendan, framförallt **delmål 13.2** om att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

Solvit-nätverkets arbete

Kommerskollegium inrymmer Sveriges Solvit-funktion och tar därmed emot och hanterar klagomål om hinder mot den fria rörligheten som företag och privatpersoner stött på i fall där myndigheter inte tillämpar

---

⁶ Kommerskollegium dnr 2018/00449.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

⁸ 2 § förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

⁹ Ärende med dnr 2018/00486 respektive 2018/01903.

EU-rätten korrekt. Ärendena under 2018 handlade till största del om personrörlighet. Ungefär en femtedel av alla ärenden handlade om EU-medborgare och deras familjemedlemmars svårigheter att få personnummer i Sverige. Dessa ärenden har bland annat varit utgångspunkt för Kommerskollegiums arbete om personrörlighet (se avsnitt 3.1.2). Arbetet bidrar till **delmål 16.8** om att verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling, samt **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

3.7.2 Kontaktpunkter

Kommerskollegium har i uppdrag att utveckla kontaktpunkterna för tjänster och varor. Arbetet med kontaktpunkterna bidrar direkt till **delmål 16.7** om att säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer, **delmål 16.8** om att verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling, samt **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

Kontaktpunkt och samordning enligt Arbetstagardirektivet

Sedan år 2016 har Kommerskollegium i uppdrag att vara kontaktpunkt enligt arbetstagardirektivet (2016/54/EU) och att samordna berörda svenska myndigheters arbete med att främja likabehandling av EU-medborgare och deras familjemedlemmar. Under 2018 anordnade Kommerskollegium två möten med myndigheter som möter EU-medborgare. Här diskuterades bland annat myndigheternas arbete med arbetstagares fria rörlighet och relevant rättspraxis. Dessutom anordnade Kommerskollegium två möten med arbetsmarknadens parter för att uppmuntra till dialog om arbetstagares fria rörlighet. Utöver att bidra till framförallt **delmål 17.17** om att främja partnerskap har detta arbete även direkt koppling till **delmål 8.8** om att skydda arbetstagares rättigheter och att främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandring, samt **delmål 16.8** om att verka för icke-diskriminerande lagstiftning.

3.7.3 Övrigt

Exporttillstånd enligt tortyrförordningen

EU har antagit förordning 1236/2005 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, för att stoppa och begränsa handeln med vissa varor och tjänster medan det för andra varor och tjänster krävs exporttillstånd. I Sverige är det Kommerskollegium som hanterar exporttillstånd enligt förordningen. Under 2018 har Kommerskollegium beslutat att bevilja exporttillstånd i två ärenden. Kommerskollegium har också deltagit vid Anti-Torture Coordination Group och vid Experts' Workshop on the Alliance for Torture-free Trade. Detta har kopplingar till **delmål 16.1** om att minska våld, samt **delmål 16.3** om att säkerställa tillgång till rättvisa.

3.8 Övriga kommunikationsinsatser, seminarier m.m.

Kommunikation är centralt för att Kommerskollegium ska kunna utföra sin verksamhet enligt instruktion och regleringsbrev. Att kommunicera Kommerskollegiums analyser och utredningar i olika belyser handelns roll i hållbarhetsagendan såväl som hållbarhetsmålens roll i handelsagendan. Detta bidrar till att policy på handelsområdet kan utformas på bästa sätt för att bidra till Agendan, och kan därför kopplas till bland annat till **mål 17** om partnerskap och genomförande, samt att säkerställa allmän tillgång till information i enlighet med **delmål 16.10**. Nedan redovisas exempel på forum, seminarier eller större kommunikativa insatser där Kommerskollegium deltagit eller bidragit och som på något sätt berör handel och hållbarhet.

Workshop om effektiv klimatpolitik

Kollegiet deltog i en workshop med forskare, representanter från medlemsstater och näringsliv från olika delar av Europa. Workshopen syftade till att analysera vilka handelsrelaterade klimatstyrmedel som skapar mest effektiv klimatpolitik. Arbetet bidrar till utvecklingen av policy för att uppnå **mål 13** om att bekämpa klimatförändringar.

Workshop om svenskt bidrag till FNs klimattoppmöte

Kommerskollegium har under 2018 deltagit i en workshop där syftet var att arbeta fram ett förslag över hur Sveriges klimatarbete kan presenteras under FNs klimattoppmöte under 2019. Syftet var att Sveriges klimatarbete ska visas upp för andra länder och därmed verka som ett föredöme i andra länders klimatarbete. Detta bidrar bland annat till **mål**

13, i synnerhet **delmål 13.b** om att främja mekanismer för att höja förmågan till klimatrelaterad anpassning och förvaltning.

Stockholm Forum on Gender Equality

Under 2018 deltog Kommerskollegium på forumet för jämställdhet, anordnat av Svenska Institutet. Kommerskollegium bidrog bland annat genom att generaldirektören modererade en paneldiskussion titulerad ”Shaping an Inclusive Trade Policy”. Fokus för passet var att öka medvetenheten om jämställdhetsaspekter i internationell handel samt diskutera hur handel och handelspolitik kan bidra till att främja jämställdhet och stärka kvinnors ekonomiska egenmakt. Arbetet bidrar till **mål 5** om jämställdhet.

Business Forum för hållbarhet

Kommerskollegiums generaldirektör medverkade i december på detta forum organiserat av ICC, Svenskt näringsliv och Global Compact i panelen ”Sustainability and Trade”. Fokus för bidraget var bland annat hur handelssystemet och handelspolitiska instrument idag bidrar till hållbar utveckling, samt möjliga vägar framåt för ytterligare effekt. Arbetet bidrar till de handelsrelaterade delmålen i Agenda 2030 (**delmål 17.10, 17.11, 17.12**).

Seminarium om handel och hållbar utveckling

I april 2018 anordnade Kommerskollegium ett seminarium med titeln: Handel och hållbarhet – konflikt eller komplement? Seminariet fokuserade på kollegiets arbete med samtliga tre dimensioner av hållbarhet, handelns roll i Agenda 2030, hållbarhetstrender inom handelspolitiken, potentiella målkonflikter mellan handel och hållbarhet, samt behovet av samarbete och samverkan med andra aktörer. Seminariet inkluderade en paneldiskussion med representanter från bland annat näringsliv och civilsamhället. Arbetet bidrog till att stärka handelns roll i Agenda 2030 i allmänhet, men i synnerhet till **delmål 17.14** om samstämmig politik för hållbar utveckling, samt de handelsrelaterade delmålen i agendan (**delmål 17.10, 17.11, 17.12**).

WTO Public Forum

På WTO:s Public Forum 2018 medverkade Kommerskollegium i en av UNCTAD anordnad panel med titeln *Data and statistics for gender-responsive trade policy*. Kollegiets bidrag fokuserade bland annat på vilken typ av könsuppdelad data som behövs för att kunna analysera jämställdhetsaspekter och effekter av internationell handel. Arbetet bidrar till **mål 5**, i synnerhet **delmål 5.c** och **delmål 5.5**.

Utbildning för diplomatprogrammet

Kommerskollegium anordnar årligen en utbildning för deltagare i Diplomatprogrammet, ett traineeprogram vid Utrikesdepartementet för nyligen anställda diplomater. I under 2018 hade Kommerskollegium i uppdrag att anordna en utbildning om handelns roll för utveckling och ökat välbefinnande i världen, där ett av passen handlade om relationen mellan handel och hållbarhet, om de ska ses som konflikt eller komplement till varandra. Detta bidrar bland annat till att främja **delmål 17.14** om att föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

Föreläsningar och studiebesök

Som komplement till utbildningsmaterialet ”Varför handlar vi med omvärlden” erbjuder Kommerskollegium studiebesök, främst till gymnasieskolor. Föreläsningarna går bortom vad som står utbildningsmaterialet och handlar bland annat om svensk handelspolitik, globala handelsmönster och hållbarhet. Globalisering och hållbarhet är idag en naturlig del i många ämnen i den svenska gymnasieskolan vilket märks både i lärarnas intresse att inkludera detta vid studiebesöken och sedermera i elevernas frågor.

Under 2018 höll Kommerskollegium sammanlagt 28 skolföreläsningar med olika grad av hållbarhetsinnehåll. Ett par av föreläsningarna fokuserade helt på olika hållbarhetsaspekter efter lärarnas önskemål. Arbetet bidrar bland annat till **delmål 16.10** om att säkerställa allmän tillgång till information, **delmål 17.17** om att uppmuntra och främja effektiva offentliga partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället, samt **delmål 4.7** om att säkerställa att ungdomar får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling.

4 Kommerskollegiums arbete med att integrera de tre dimensionerna¹⁰

Kommerskollegium har ett antal interna rutiner för att säkerställa att hållbarhetsaspekter integreras i arbetet. Nedan stycke avser beskriva hur kollegiet arbetar praktiskt med att integrera dessa frågor i hela verksamheten.

4.1 Integrering av hållbarhet i kollegiets verksamhet

Intern styrning och verksamhetsplanering

I verksamhetsplanen (VP) för år 2018 uppmärksammades vikten av ett fortsatt hållbarhetsperspektiv. Sedan 2017 har ett övergripande mål om hållbar utveckling inkluderats i VP, med fyra tillhörande hållbarhetsmål. Att lyfta hållbar utveckling som separata mål i styrdokument som VP, visar i den interna styrningen att hållbarhet är ett prioriterat område för myndigheten.

Organisation

Under 2018 har den särskilda enhetsöverskridande arbetsgruppen om handel och hållbarhet fortsatt verka för att integrera hållbar utveckling i kollegiets verksamhet, samt stärka kvalitetssäkringsarbetet.¹¹

Arbetsgruppens deltagare säkerställer att ett hållbarhetsperspektiv inkluderas på sina respektive enheter och arbetar i gruppen med kollegieövergripande frågor. Arbetsgruppen har under 2018 bland annat diskuterat hur kollegiet bör arbeta långsiktigt och strategiskt med att integrera Agenda 2030 i verksamheten.

Arbetet med att integrera hållbarhetsaspekter i myndighetens övriga kärnverksamhet har fortsatt under året. Kollegiet har även fortsatt arbetet med att ytterligare integrera hållbar utveckling i det handelsrelaterade utvecklingssamarbetet. Hållbarhet var en uttalat röd tråd i kollegiets utbildningsprogram Trade Academy, och utgjorde dessutom delar av enskilda biståndsinsatser.

---

¹⁰ Kommerskollegium ska enligt 10 § Förordning (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium integrera hållbar utveckling i sitt arbete och verka för att uppnå ett antal hållbarhetsrelaterade målsättningar bidra till genomförandet av Sveriges politik för global utveckling. Vidare ska kollegiet verka för att generationsmålet för miljöarbetet och de miljökvalitetsmål som riksdagen fastställt nås, vid behov föreslå utvecklingsåtgärder och rapportera till Naturvårdsverket om miljöarbetet.

¹¹ Dnr 2016/00157

Kompetensutveckling

Den enhetsöverskridande arbetsgruppen har även fortsatt arbetet med att öka kompetensen hos personalen om hållbarhetsfrågor, vilka listas i en intern kompetensutvecklingsplan¹². Kompetensutvecklingsplanen har uppdaterats under 2018, och ett antal insatser för att öka intern kompetens om hållbarhet och Agenda 2030 genomfördes under året. Exempelvis har två handelspolitiska forum genomförts där externa gäster bjöds in för att diskutera kopplingarna mellan handel och hållbarhet. Under 2018 genomfördes även ett antal interna utbildningstillfällen, bland annat om handel och klimat, handel och inkluderande tillväxt. Ett utbildningstillfälle om de generella kopplingarna mellan handel och hållbarhet har även inkluderats i utbildningen för nyanställda.

Rapportering

Arbetet med att ta fram denna årliga rapport om myndighetens bidrar till genomförandet av de globala hållbarhetsmålen, inkluderar att en stor andel av kollegiets medarbetare inventerar sina insatser under året och hur de har koppling till hållbar utveckling. Årlig rapportering bidrar alltså till att hållbar utveckling med regelbundenhet genomsyrar hela verksamheten.

Kollegiet lämnar även in en separat årlig redovisning enligt miljöledningssystemet¹³. Kommerskollegium fick 2015 i uppdrag att analysera vilka miljö kvalitetsmål och delar av generationsmålet som är relevanta för den egna verksamheten. Vidare skulle kollegiet inom ramen för ordinarie planeringsprocesser upprätta en plan med åtgärder för genomförandet av det instruktionsenliga uppdraget. Kollegiet ska i sina årsredovisningar för 2016–2019 redovisa hur planen genomförs. Kollegiet deltog också i fördjupad utvärdering av Sveriges miljömål som Naturvårdsverket ansvarar för. I kollegiets genomförandeplan identifierades sex miljö kvalitetsmål som särskilt relevanta för myndigheten. Utöver dessa identifierades också generationsmålet som särskilt relevant för kollegiet.

I årsredovisningen för 2018 redovisades frågor om hållbarhet under ett eget avsnitt, i linje med de fyra hållbarhetsmålen i VP.

---

¹² Dnr 2018/00079

¹³ Rapportering görs digitalt på Naturvårdsverkets miljöledningshemsida.

5 Bedömning av hur verksamheten bidrar

Denna kartläggning kan konstatera att kollegiets samlade arbete bidrar till att skapa förutsättningar för att förverkliga såväl de handelsrelaterade målen i Agendan, som målsättningen att handeln ska bidra till en global hållbar utveckling. Kommerskollegiums verksamhet bidrar i första hand till att förverkliga de direkta handelsmålen i **mål 17**, men som rapporten även tydliggör, har vår verksamhet tydliga kopplingar till **majoriteten av de övriga målen** i Agendan.¹⁴ Det analysarbete kollegiet gör för att belysa kopplingarna mellan handel och de olika hållbarhetsmålen, bidrar till ökad förståelse för hur handel kan bidra till hållbar utveckling och var målkonflikter kan uppstå. Detta i sin tur bidrar i sin tur till bättre förutsättningar för att handelspolitik och handelsinstrument utformas på ett sätt som bidrar till att främjar målen.

Arbetet berör visserligen något färre mål och delmål jämfört med tidigare år. Detta dels på grund av att kollegiet under tidigare år har utrett kopplingarna mellan handel och hållbar utveckling ur ett brett perspektiv, och att resulterande produkter och tillhörande kommunikationsinsatser därför har haft tydlig koppling till ett stort antal mål i Agendan. Under 2018 har analysarbetet om handel och hållbar utveckling vidareutvecklats för att fokusera på mer specifika sakområden, och berör således något färre mål i Agendan. Detta speglas även i kommunikationsinsatser, som tidigare år har haft ett bredare fokus och därför knutit an till fler mål i Agendan, och som i år istället har fokuserat på mer specifika sakfrågor, exempelvis jämställdhet och inkluderande tillväxt.

Inom kategorin *utredningar och övriga analyser* kan konstateras att fokus under 2018 legat på analys handel och jämställdhet, samt handel och inkluderande tillväxt. Under året har Kommerskollegiums kompetens på miljöområdet också förstärkts, vilket även har skapat förutsättningar för ökad analys av handel och miljöfrågor.

Vad gäller *samarbete med myndigheter och andra aktörer* har vårt arbete med att skapa och utveckla nätverk för hållbar utveckling fortsatt att öka. Detta dels genom att Kommerskollegiums referensgrupp för handel och hållbarhet har utvidgats, men även genom fortsatt samarbete med andra myndigheter och externa aktörer kring implementeringen av Agenda 2030. Kommerskollegium har under året också ökat samverkan med ett antal myndigheter för att belysa hur handelsregelverken påverkar deras hållbarhetsarbete. Genom detta arbete, samt att fortsatt belysa hållbarhetsaspekter i handelsrelaterade nätverk, samt handelsaspekter i

---

¹⁴ Risken för att målkonflikter uppstår som kräver balansering av intressen kvarstår.

hållbarhetsrelaterade nätverk, har kollegiet bidragit till att ge bättre förutsättningar för det nationella genomförandet av Agendan.

Kommerskollegiums *handelsrelaterade utvecklingssamarbete* har varit ett fortsatt fokusområde för hållbarhetsarbetet. Hållbarhet har varit en uttalad röd tråd i kollegiets projekt *Trade Academy*, och dessutom utgjort delar av flera enskilda biståndsinsatser. Det pågår även arbete med att ytterligare integrera hållbarhetsfrågor i Kommerskollegiums utvecklingssamarbete internt.

Inom *internationella handelsrelaterade fora* har Kommerskollegium fortsatt arbetet med att inkludera frågor om hållbar utveckling. Exempelvis har Kommerskollegiums bidragit med förslag på framtida projekt på miljöområdet inom OECD, samt deltagit i en rad kommunikativa insatser om handel och jämställdhet, bland annat på WTO Public Forum.

I *handelspolitiska förhandlingar* har kollegiet bland annat lämnat analysunderlag om hållbarhetskapitel, jämställdhet och antikorruption i samband med aktuella förhandlingar. Kommerskollegium har även bidragit med analysunderlag kring hur jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens kan kopplas till frihandelsavtal, samt tagit fram nya arbets sätt för att utveckla kommunikationen med intressenter i samband med handelspolitiska förhandlingar.

I arbetet med att *motverka handelshinder och arbeta för fri rörlighet på den inre marknaden* har frågor om hållbar utveckling utgjort en stor andel av yttranden, framförallt kopplat till miljö. Även vid hantering av frågor från kontaktpunkter lyfts hållbarhetsrelaterade frågor såsom fri rörlighet för arbetstagare.

Antalet *kommunikationsinsatser, seminarier m.m.* med hållbarhetskoppling har fortsatt att öka. Detta bland annat på grund av större efterfrågan från många olika aktörer. Kollegiets analys av handel och hållbarhet har presenterats för bland annat skolklasser, UD och enskilda företag, såväl som på internationella forum.

Kollegiets arbete med att integrera de tre dimensionerna fortsätter och har under 2018 bland annat bestått av intern kompetensutveckling, diskussioner om långsiktigt strategiskt arbete. Detta bland annat genom en uppdaterad kompetensutvecklingsplan, samt fortsatt arbete i den enhetsöverskridande hållbarhetsgruppen. Sedan 2017 ingår fyra särskilda hållbarhetsmål i kollegiets verksamhetsplan, vilket också påverkar utformningen av årsredovisningen och den interna utvärderingen av hur väl verksamheten integrerat hållbarhet i verksamheten.

Under året har det konstaterats att det finns kopplingar mellan handel och hållbarhet som kan stärkas ytterligare i Kommerskollegiums framtida hållbarhetsarbete. Bland annat har kopplingen mellan handel och klimat särskilt poängterats, med särskild fokus på ökade koldioxidutsläpp till följd av handel. Ett exempel på målkonflikt som lyfts av medarbetare är avvägningen mellan att köpa närodlad och klimatanpassad mat, gentemot att stötta exportörer i utvecklingsländer. Här finns anledning att undersöka om det finns möjlighet att ytterligare integrera miljö- och klimatfrågor i Kommerskollegiums verksamhetsområden. En annan fråga som Kommerskollegium kan behöva förhålla sig till framöver är kopplingen mellan digitalisering och hållbarhet. Den snabba digitala och tekniska utvecklingen har tydlig påverkan på alla hållbarhetsmål, och man kan överväga om det krävs mer systematisk analys av detta område och hur det påverkar både handel och hållbarhet.

6 Tabell med sammanställning av mål och aktiviteter

Mål med handelskoppling	Bidragande verksamhet (referens till stycke i redovisningen)
Mål 1 Avskaffa all form av fattigdom överallt.	- Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3)
Delmål 1.b Upprätta sunda policy-ramverk på nationell, regional och internationell nivå på grundval av utvecklingsstrategier som stödjer de fattiga och tar hänsyn till jämställdhetsaspekter, för att stödja ökade investeringar i åtgärder för att avskaffa fattigdom.	- Arbete inom OECD, jämställdhet (2.5.3)
Mål 2 Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.	
Delmål 2.4 Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer och som successivt förbättrar mark- och jordkvaliteten.	- Samverkan mot antibiotikaresistens (2.2) - Handelspolitiska förhandlingar: jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens (2.6.2) - Kommunikation med intressenter (2.6.3)
Delmål 2a Öka investeringarna, bland annat genom stärkt internationellt samarbete, i infrastruktur på landsbygden, forsknings- och rådgivningstjänster för jordbruket, teknikutveckling samt genbanker för växter och husdjur i syfte att öka jordbrukets produktionskapacitet i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna.	- Utredning om immaterialrätt (2.1.2)
Delmål 2b Minska handelsstörningar på världsmarknaden för jordbruksprodukter	- Arbete inom OECD, jordbruk (2.5.3) - Jordbruk, djurskydd och antibiotikaresistens (2.6.2)

Mål 3 Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.	
Delmål 3b Stödja forskning om och utveckling av vaccin och läkemedel mot de smittsamma och icke-smittsamma sjukdomar som i första hand drabbar utvecklingsländer. Sörja för tillgång till ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin, i enlighet med Doha-deklarationen om TRIPS-avtalet och folkhälsa, i vilken det bekräftas att utvecklingsländerna har rätt att fullt ut utnyttja den flexibilitet som avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter erbjuder för att skydda folkhälsan och, framför allt, säkerställa att alla har tillgång till läkemedel.	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om immaterialrätt (2.1.2)
Mål 4 Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.	
Delmål 4.7 Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.	<ul style="list-style-type: none"> - Utvecklingssamarbete med Zambia (2.3.4) - Föreläsningar och studiebesök (2.8)
Delmål 4.c Till 2030 väsentligen öka tillgången på utbildade lärare, bland annat genom internationellt samarbete kring lärarutbildning i utvecklingsländerna, särskilt de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.	<ul style="list-style-type: none"> - Utvecklingssamarbete med Zambia (2.3.4)
Mål 5 Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (2.1.1) - Referensgrupp handel och hållbarhet (2.2) - Feministisk utrikespolitik (2.1.1) - Open Trade Gate Sweden (2.4)

	<ul style="list-style-type: none"> - Arbete inom OECD, jämställdhet (2.5.3) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrup­tion och jämställdhet (2.6.1) - Stockholm Forum on Gender Equality (2.8) - WTO Public Forum (2.8) -
Delmål 5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (2.1.1)
Delmål 5.4 Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (2.1.1)
Delmål 5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (2.1.1) - Open Trade Gate Sweden (2.4) - WTO Public Forum (2.8)
Delmål 5.a Genomföra reformer för att ge kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till finansiella tjänster, arv och naturresurser, i enlighet med nationell lagstiftning.	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (2.1.1)
Delmål 5.c Anta och stärka välgrundad politik och genomförbar lagstiftning för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt på alla nivåer	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och jämställdhet (2.1.1) - WTO Public Forum (2.8) -
Mål 7 som syftar till att säkerställa global tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad	<ul style="list-style-type: none"> - Samverkansgrupp Naturvårdsverket (2.2) - -

<p>Delmål 7.a Till 2030 stärka det internationella samarbetet för att underlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi, inklusive förnybar energi, energieffektivitet samt avancerad och renare fossilbränslebaserad teknik, samt främja investeringar i energiinfrastruktur och ren energiteknik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om immaterialrätt (2.1.2) - Joint Working Party on Trade and Environment (2.5.3) - Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2017/1535 och WTO/TBT (2.7.1)
<p>Mål 8 Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och inkluderande tillväxt (2.1.1) - Utredning om sambandet mellan handel och sysselsättning (2.1.2) - Utredning om immaterialrätt (2.1.2) - Analys av Brexit (2.1.2) - Feministisk utrikespolitik (2.1.1) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupktion och jämställdhet (2.6.1)
<p>Delmål 8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om sambandet mellan handel och sysselsättning (2.1.2)
<p>Delmål 8.8 Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Förhandlingar om den europeiska arbetsmyndigheten (2.5.2) - Kontaktpunkt och samordning enligt Arbetstagardirektivet (2.7.2)
<p>Delmål 8.a Öka det handelsrelaterade stödet (Aid for Trade) till utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, bland annat genom det förstärkta integrerade ramverket för handelsrelaterat tekniskt bistånd</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupktion och jämställdhet (2.6.1)

till de minst utvecklade länderna (Enhanced Integrated Framework for Trade-related technical Assistance to Least Developed Countries).	
Mål 9 Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.	
Delmål 9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.	- Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2017/1535 och WTO/TBT (2.7.1)
Delmål 9.b Stödja inhemsk teknikutveckling, forskning och innovation i utvecklingsländerna, inklusive genom att säkerställa en gynnsam policymiljö för exempelvis industriell diversifiering och förädling av råvaror.	- Utredning om immaterialrätt (2.1.2)
Delmål 9.c Väsentligt öka tillgången till informations- och kommunikationsteknik samt eftersträva allmän och ekonomiskt överkomlig tillgång till internet i de minst utvecklade länderna senast 2020.	- Utredning om immaterialrätt (2.1.2)
Mål 10 Minska ojämlikheten inom och mellan länder	- Utredning om handel och inkluderande tillväxt (2.1.1) - Arbete med personrörlighet (2.1.2) - Feministisk utrikespolitik (2.1.1) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3)
Delmål 10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.	- Arbete med personrörlighet (2.1.2) - Förhandlingar om den europeiska arbetsmyndigheten (2.5.2)

Delmål 10.6 Säkra stärkt representation och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i globala internationella ekonomiska och finansiella institutioner i syfte att göra dessa mer effektiva, trovärdiga, ansvarsskyldiga och legitima.	- Utvecklingssamarbete med Liberia (2.3.1)
Mål 11 Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.	
Delmål 11.2 Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.	- Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2017/1535 och WTO/TBT (2.7.1)
Mål 12 Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.	<ul style="list-style-type: none"> - Remisser med koppling till miljö (2.1.3) - Referensgrupp handel och hållbarhet (2.2) - EU:s miljøråd (2.2) - Samverkan angående implementering av Agenda 2030 (2.2) - Committee on Trade and Environment i WTO (2.5.1) - Joint Working Party on Trade and Environment (2.5.3)
Delmål 12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön	- Analys av brexit (2.1.2)
Delmål 12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.	<ul style="list-style-type: none"> - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupcion och jämställdhet (2.6.1) - Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2017/1535 och WTO/TBT (2.7.1)

<p>Delmål 12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samverkan angående implementering av Agenda 2030 (2.2) - Committee on Government Procurement (2.5.1)
<p>Delmål 12.a Stödja utvecklingsländerna att stärka sin vetenskapliga och tekniska kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara konsumtions- och produktionsmönster.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Open Trade Gate Sweden (2.4)
<p>Delmål 12.c Rationalisera ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar till slösaktig konsumtion genom att undanröja snedvridningar på marknaden, i enlighet med nationella förhållanden. Detta kan till exempel omfatta att omstrukturera beskattningen och avveckla eventuella skadliga subventioner för att avspegla deras effekter på miljön. En sådan politik måste ta full hänsyn till utvecklingsländernas särskilda behov och förhållanden och minimera eventuella negativa effekter på deras utveckling på ett sätt som skyddar de fattiga och de berörda samhällena.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Committee on Trade and Environment i WTO (2.5.1) - Joint Working Party on Trade and Environment (2.5.3)
<p>Mål 13 om att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Analys av brexit (2.1.2) - Remisser med koppling till miljö (2.1.3) - Samverkansgrupp Naturvårdsverket (2.2) - EU:s miljöråd (2.2) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupcion och jämställdhet (2.6.1) - Workshop om effektiv klimatpolitik (2.8) - Workshop om svenskt bidrag till FNs klimattoppmöte (2.8)
<p>Delmål 13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samverkan angående implementering av Agenda 2030 (2.2) - Joint Working Party on Trade and Environment (2.5.3) - Tillämpning och analys av anmälningsprocedurerna och arbetet inom ramen för EU 2017/1535 och WTO/TBT (2.7.1)

	- Arbeta med anmälningar enligt tjänstedirektivet (2.7.1)
Delmål 13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.	- Joint Working Party on Trade and Environment (2.5.3)
Delmål 13.b Främja mekanismer för att höja förmågan till effektiv klimatrelaterad planering och förvaltning i de minst utvecklade länderna, med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar samt lokala och marginaliserade samhällen.	- Workshop om svenskt bidrag till FNs klimattoppmöte (2.8)
Mål 14 Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling	- Remisser med koppling till miljö (2.1.3) - EU:s miljöråd (2.2) - Committee on Trade and Environment i WTO (2.5.1) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupcion och jämställdhet (2.6.1)
Mål 15 Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.	- Remisser med koppling till miljö (2.1.3) - EU:s miljöråd (2.2) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupcion och jämställdhet (2.6.1)
Mål 16 Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.	- Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) -
Delmål 16.1 Avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld överallt.	- Exporttillstånd enligt tortyrförordningen (2.7.1)
Delmål 16.3 Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå, samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.	- Exporttillstånd enligt tortyrförordningen (2.7.1) -

<p>Delmål 16.5 Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om effekten av frihandelsavtal på företag i tredje land (2.1.2) - WTO-avtalet om handelsprocedurer (2.5.1) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupktion och jämställdhet (2.6.1)
<p>Delmål 16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utvecklingssamarbete med Liberia (2.3.1) - Utvecklingssamarbete med Ukraina (2.3.3) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (2.3.5) - WTO-avtalet om handelsprocedurer (2.5.1) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupktion och jämställdhet (2.6.1)
<p>Delmål 16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (2.2) - Referensgrupp handel och hållbarhet (2.2) - Forum för tekniska regler (2.2) - Samverkan kring standardiseringsfrågor (2.2) - Utvecklingssamarbete med Ukraina (2.3.3) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (2.3.5) - Kommunikation med intressenter (2.6.3) - Kontaktpunkter (2.7.2)
<p>Delmål 16.8 Utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - High Level Group for Trade Policy Innovation (2.2) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) - Utvecklingssamarbete med Liberia (2.3.1) - Trade Academy (2.3.2) - Utvecklingssamarbete med Ukraina (2.3.3) - Utvärdering av det TBT-relaterade utvecklingssamarbetet (2.3.7) - TBT-kommittén i WTO (2.5.1)

	<ul style="list-style-type: none"> - Solvit-nätverkets arbete (2.7.1) - Kontaktpunkter (2.7.2) - Kontaktpunkt och samordning enligt Arbetstagar direktivet (2.7.2)
Delmål 16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (2.2) - Utvecklingssamarbete med Liberia (2.3.1) - Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på den inre marknaden (2.7) - Solvit-nätverkets arbete (2.7.1) - Kontaktpunkter (2.7.2) - Övriga kommunikationsinsatser, seminarier m.m. (2.8) - Föreläsningar och studiebesök (2.8)
Delmål 16.b Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.	<ul style="list-style-type: none"> - Utvecklingssamarbete med Liberia (2.3.1) - Motverka handelshinder, samt främja fri rörlighet på den inre marknaden (2.7)
Mål 17 Genomförande och partnerskap.	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (2.2) - Referensgrupp handel och hållbarhet (2.2) - Samverkansgrupp Naturvårdsverket (2.2) - Myndigheter i samverkan för Agenda 2030 (2.2) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) - Internationella handelsrelaterade fora (2.5) - WTO-avtalet om handelsprocedurer (2.5.1) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (2.5.2) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupktion och jämställdhet (2.6.1) - Övriga kommunikationsinsatser, seminarier m.m. (2.8)

<p>Delmål 17.9 Öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling, inklusive genom samarbete nord-syd och syd-syd samt trepartssamarbete.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - High Level Group for Trade Policy Innovation (2.2) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) - Open Trade Gate Sweden (2.4) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (2.5.2) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (2.5.2)
<p>Delmål 17.10 Främja ett universellt, regelbaserat, öppet, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen, inklusive genom att slutföra förhandlingarna enligt utvecklingsagendan från Doha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) - Utvecklingssamarbete med Liberia (2.3.1) - WTO (2.5.1) - TBT-kommittén i WTO (2.5.1) - Business Forum för hållbarhet (2.8) - Seminarium om handel och hållbar utveckling (2.8)
<p>Delmål 17.11 Väsentligt öka exporten från utvecklingsländer, särskilt att dubblera de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om effekten av frihandelsavtal på företag i tredje land (2.1.2) - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (2.3.5) - Utvecklingssamarbete med Bangladesh (2.3.6) - Open Trade Gate Sweden (2.4) - Business Forum för hållbarhet (2.8) - Seminarium om handel och hållbar utveckling (2.8)
<p>Delmål 17.12 Se till att alla de minst utvecklade länderna inom fastställda tidsramar bereds varaktigt tull- och kvotfritt marknadstillträde, i överensstämmelse med Världshandelsorganisationens beslut, inklusive genom att säkerställa att preferentiella ursprungsregler som gäller för import från de minst utvecklade länderna är genomskådbara och enkla, samt bidra till att underlätta marknadstillträde.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Handelsrelaterat utvecklingssamarbete (2.3) - Business Forum för hållbarhet (2.8) - Seminarium om handel och hållbar utveckling (2.8)
<p>Delmål 17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om handel och inkluderande tillväxt (2.1.1) - Utredning om immaterialrätt (2.1.2)

	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning om effekten av frihandelsavtal på företag i tredje land (2.1.2) - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (2.2) - Referensgrupp handel och hållbarhet (2.2) - Samverkan kring standardiseringsfrågor (2.2) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (2.3.5) - Internationella handelsrelaterade fora (2.5) - Handelspolitiska kommittén, TPC (2.5.2) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (2.5.2) - UNECE (2.5.4) - Handelspolitiska förhandlingar (2.6) - Kommunikation med intressenter (2.6.3) - Seminarium om handel och hållbar utveckling (2.8) - Utbildning för diplomatprogrammet (2.8)
<p>Delmål 17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Trade Academy (2.3.2) - Utvärdering av det TBT-relaterade utvecklingssamarbetet (2.3.7) - Internationella handelsrelaterade fora (2.5) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (2.5.2) - UNECE (2.5.4) - Kommunikation med intressenter (2.6.3)
<p>Delmål 17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete med myndigheter och andra externa aktörer (2.2) - Utvecklingssamarbete med Ukraina (2.3.3) - Utvecklingssamarbete med Ecuador (2.3.5) - Utvärdering av det TBT-relaterade utvecklingssamarbetet (2.3.7) - Open Trade Gate Sweden (2.4)

	<ul style="list-style-type: none"> - Internationella handelsrelaterade fora (2.5) - Expertgrupp handel och hållbar utveckling (2.5.2) - OECD:s Global Forum on Responsible Business Conduct (2.5.3) - UNECE (2.5.4) - Kommunikation med intressenter (2.6.3) - Kontaktpunkt och samordning enligt Arbetstagar direktivet (2.7.2) - Föreläsningar och studiebesök (2.8)
Arbete med kopplingar till agendan i sin helhet	<ul style="list-style-type: none"> - Myndigheter i samverkan för Agenda 2030 (2.2) - Samverkan kring standardiseringsfrågor (2.2) - Förhandlingstexter om hållbar utveckling, antikorrupcion och jämställdhet (2.6.1)